

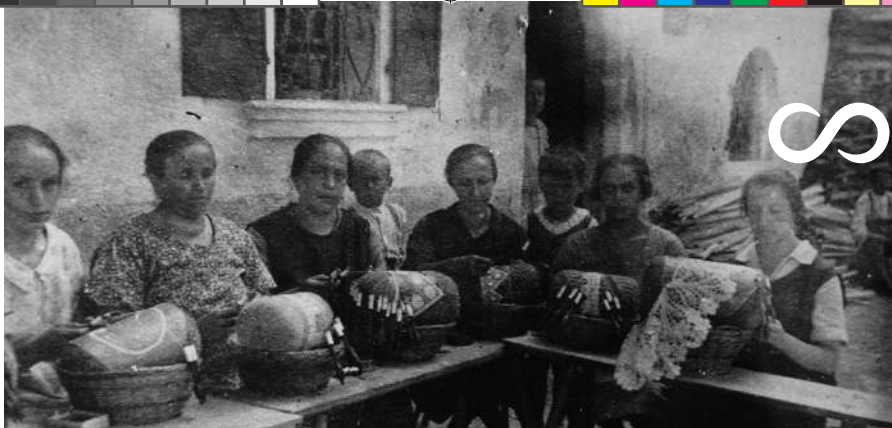

KLEKLJANJE

BOBBIN LACEMAKING

- punkelj • *bobbin lace pillow*
- klekljana obleka • *bobbin lace dress*
- klekelj • *bobbin*
- mušter • *pattern*
- čipka • *lace*

Svet pod Ratitovcem
The land beneath Ratitovec

Rokodelska spretnost klekljanja, izdelovanja čipk s klekeljni, se je v zadnjih desetletjih 19. stoletja v Selško dolino razširila iz Idrije. Zaradi krize v železarstvu so ljudje izgubljali delo, zato je bilo za prepletanje niti v nežne čipke med domačini vedno več zanimanja. Po letu 1902, ko se je končalo obdobje železarstva, je izdelava in prodaja čipk mnogim družinam predstavljala zelo pomemben vir dohodka. Po ustanovitvi čipkarske šole leta 1907 in nekaj organiziranih klekljarskih tečajih v naslednjem desetletju se je znanje klekljanja med domačini močno razširilo, čipke so postale kvalitetnejše, njihova cena pa višja.

Čipke so pomemben del kulturne dediščine. Poleg čipkarske šole v Železnikih, ki še danes nadaljuje svoje izobraževalno poslanstvo, delujejo tudi neformalne oblike klekljarskega izobraževanja – občasni klekljarski tečaji ali delavnice ter zimska tedenska srečanja klekljaric "Ob punklu se dobimo". Poleti se odvijajo Čipkarski dnevi v Železnikih, ki so čipkarska prireditve z najdaljšo neprekinjeno tradicijo na Slovenskem.

Klekljanje čipk v Sloveniji, kamor sodijo tudi čipke iz Železnikov, je razglašeno za nesovno kulturno dediščino državnega pomena.

Železniki

The craft of bobbin lacemaking, of creating lace by weaving threads held on bobbins, spread to the Selška valley from Idria in the last decades of the nineteenth century. At the time people started losing their jobs due to the crisis in the iron industry, and the skill of tating threads into delicate lace sparked a growing interest among the locals. After 1902, when the ironworks era ended, lacemaking and sale of lace represented a very important source of income for many families. After the founding of the lacemaking school in 1907 and a number of organized lacemaking courses in the following decade, the skill of lacemaking widely spread among the locals, with lace improving in quality and the price of lace products increasing.

Lace is an important part of the local cultural heritage. In addition to the lacemaking school in Železniki, which still today continues its educational mission, there are also other informal ways of learning bobbin lacemaking – occasional bobbin lacemaking courses or workshops and winter weekly meetings of lacemakers "Ob punklu se dobimo" (Meet you at bobbin lace pillow). In summer, Železniki hosts the Lace Days festival, a lacemaking event with the longest unbroken tradition in Slovenia.

Bobbin lacemaking in Slovenia, including the lace creations from Železniki, was declared an intangible cultural heritage of national importance.

Klekljana obleka

Klekljano obleko so leta 1944 naklekljale tri sestre Anica, Tončka in Minka Primožič iz Železnikov. Naročilo v Čipkarsko šolo Železniki je prišlo iz Ljubljane in rečeno jim je bilo, da je naročena za špansko princeso. Klekljale so štiri mesece od jutra do večera. Učiteljica je dovolila, da obleko pred oddajo pomerijo in se v njej fotografirajo. Sled za obleko je danes izgubljena.

Bobbins lace dress

A bobbin lace dress was made in 1944 by three sisters Anica, Tončka and Minka Primožič from Železniki. The Lacemaking School Železniki received the order for the dress from Ljubljana and they were told it was ordered for the Spanish princess. The sisters were making the dress for four months, from dusk till dawn. Their teacher allowed them to try on the dress and photograph themselves before giving it to the client. Unfortunately, the present whereabouts of the dress are unknown.

Bobbins lacemaking heritage

The Železniki Museum preserves and presents the rich bobbin lacemaking heritage of the Selška valley.

Accessories

In addition to the essential skills and patient sitting, bobbin lacemaking also requires a pillow, bobbins, cotton or linen thread, a pattern and a crochet needle.

Klekljana dediščina

Muzej Železniki hrani in predstavlja bogato klekljano dediščino Selške doline.

Pribor

Poleg znanja in potrpežljivega sedenja za izdelavo klekljane čipke potrebujemo še punkelj, klekeljne, bombažni ali laneni sukarnec za klekljanje, vzorec – mušter in kvačko.

Ali veste, da ...

- ... poznamo kvačkane, šivane, pletene, vozlane, strojne in klekljane čipke?
- ... je klekljarica za izdelavo čipke na fotografiji potrebovala 260 ur?
- ... v Železnikih deluje čipkarska šola, ki izobražuje okoli 130 osnovnošolskih klekljaric in klekljarjev?
- ... je ribica posebej zahtevna klekljarska prvina, delana z dvema paroma klekljnov?
- ... v različnih slovenskih klekljarskih krajih klekljarski blazini rečejo bula, matevž, povšter, jurčk, v Železnikih pa ji rečemo punkelj?

Did you know...

- ... about crochet, needlepoint, knitted, knotted, machine and bobbin lace?
- ... that it took a bobbin lacemaker 260 hours to make the lace on the photo?
- ... that there is a lacemaking school in Železniki, which educates about 130 elementary school bobbin lace makers?
- ... that tally is a particularly challenging bobbin lace element that uses two pairs of bobbins?
- ... that a bobbin lace pillow has different names in Slovenian bobbin lace making towns (such as, "bula", "matevž", "povšter", "jurčk"), but in Železniki it is called "punkelj"?

Tematska zgibanka; klekljanje

JAVNI ZAVOD
RATITOVEC
ŽELEZNIKI

TIC Železniki, Na plavžu 58, 4228 Železniki
T: +386 (0)4 514 73 56, M: +386 (0)51 458 010
E: turizem@jzr.si, W: www.jzr.si

Izdajatelj / Published by: Javni zavod Ratitovec. Vsebinska zasnova in besedilo / Contents and texts: Katja Mohorič Bonča, Nataša Habjan. Fotografije / Photos: Katja Jemec, arhiv TD Železniki (Tomaž Lunder, Andrej Tarfila), fototeka Muzeja Železniki. Jezikovni pregled / Language revision: Valerija Trojar. Prevod / Translation: mag. Vesna Radojčič, Previsto d.o.o. Oblikovanje / Design: DECOP – grafični servis, www.decop.si. Naklada / Edition: 2500 izvodov. Železniki, november, 2018

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

LAS
Lokalna akcijska skupina
loškega pogorja

OBČINA
ŽELEZNIKI

